GEZELLE, Caesar (Brugge 24 oktober 1875 – Moorsele 11 februari 1939). Neef van **Guido Gezelle** en **Frank Lateur**.
Studeerde aan het Sint-Lodewijkscollege te Brugge en volgde daarna een opleiding tot priester. In 1899 ging Gezelle (intussen priester) naar Leuven om er de kandidaturen Germaanse filologie te volgen. Daarna werd hij leraar aan het Sint-Amandscollege te Kortrijk (1900-1913). In die periode schreef hij naturalistische verzen en proza en was net als zijn oom Guido een voorstander van het West-Vlaams **taalparticularisme**.
Gezelle was goed bevriend met Lateur, **Alfons Depla** en **Hugo Verriest**. Hij bracht literaire bijdragen voor flamingantische tijdschriften als *De Nieuwe Tijd (1896-1901)*, *De Vlaamsche Vlagge*, *De Lelie*, *Ons Volk Ontwaakt*, *Vlaanderen (1903-1907)* en schreef ook artikels in *Biekorf* en *Dietsche Warande en Belfort*. In zijn streek hield hij vaak flamingantische toespraken voor de plaatselijke **Davidsfonds**afdeling, de Guido Gezellehuldigingen, de **Guldensporenslag**vieringen en de bijeenkomsten van de **katholieke Vlaamse studentenbeweging**. Enkele keren kwam hij daardoor in aanvaring met zijn geestelijke oversten, maar dit leidde niet tot sancties. Zijn leerlingen moedigde hij aan hun eigen taal te leren en te gebruiken. Verschillende recensenten beschouwden hem als de nazegger van zijn oom. Hij gebruikte immers dezelfde lyrische motieven, maar in tegenstelling tot die van zijn oom ademden zijn verzen zwaarmoedigheid.
In 1913 werd Gezelle onderpastoor van de Sint-Maartensparochie in Ieper, maar tijdens de Eerste Wereldoorlog diende hij naar Frankrijk te vluchten. Daar was hij leraar aan het Klein Seminarie van Versailles en trad op als aalmoezenier voor de Vlaamse vluchtelingen. In 1919 werd hij onderpastoor te Roesbrugge, leraar aan de tijdelijke rijksmiddelbare school en geestelijk bestuurder van de zusters van de Heilige Familie. In 1921 keerde hij samen met de school en het klooster terug naar Ieper. In deze naoorlogse periode van modernisering zonderde hij zich steeds meer af en werd zwaarmoediger. Als eigenaar van het Guido Gezelle-archief beschouwde hij het als zijn taak zijn ooms werk en leven bij het publiek bekender te maken; hij werd de eerste (maar niet meest kritische) biograaf. In 1933 mocht hij wegens ziekte vervroegd met rust en bracht hij zijn laatste jaren in stilte door in Moorsele. Daar was hij nog mislezer voor de Franse zusters van het Kindje Jezus. In 1952 zou de plaatselijke **Davidsfonds**afdeling hem huldigen door op zijn graf een kopie van een heldenzerkje met de leuze **"Alles voor Vlaanderen, Vlaanderen voor Kristus"** te plaatsen. Dit zerkje werd in 1953 tweemaal vernield en telkens weer in eer hersteld.
WERKEN: *Primula Veris*, 1903; – *Uit het leven der dieren*, 1907; – *De dood van Yper*, 1918; – *Guido Gezelle*, 1918; – *Zantekoorn*, 1923;

– *Voor onze misprezen moedertaal*, 1923; – *Uit het land en leven van Guido Gezelle*, 1928.

LITERATUUR: A. Viaene, 'Caesar Gezelle', in *Biekorf*, jg. 53 (september 1952); – A. Demedts, F. Baur en B. Verhoeven, *In Memoriam Ceasar Gezelle*, 1952; – F. Baur, 'Ceasar Gezelle', in *West-Vlaanderen* (april 1956), p. 219-220; – S. Streuvels, *De Kroniek van de familie Gezelle*, 1960; – R. Buckinx, 'Herinneringen aan C. Gezelle', in *Iepers Kwartier*, jg. 4, nr. 3 (1968), p. 73-80; – F. de Vleeschouwer, 'Ceasar Gezelle', in NBW, III, 1968; – id., 'Ceasar Gezelle', in VWS-*Cahiers*, jg. 5, nr. 1 (1970), p. 1-3.

SANDRA MAES